

САНА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАЛЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАА
ДЕПУТАТТАР ОРОУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 89 (6850).

1989 снл. От ыйын 27 күнэ.
ЧЭПНИЭР

Сыаната
3 харчы

ССРС ВЕРХОВНАЙ СОВЕТЫН СЕССИЯТЫГАР

Москва. (ССТА). От ыйын 24 күнүгэр ССРС Верховнай Советыгар шахтердар забастовкаларын кытта сибээстээх соботиелары дүүллээх дөйдуга баар балаһыаньа, уларыта тутуу дыйлыатын туһунан сытыи мөккүөргө күбүлүйдө. Дөйду таас чохтоох бассейннарыгар үөскээбит балаһыаньа туһунан палаталар холбоһуктаах мунньахтарыгар ССРС Верховнай Советын Председателэ М. С. Горбачев иһитиннэрин өтөрдө. Кини депутаттарга кинигэтиийбит уонна забастовкалааччылар комитеттарын председателиэртэн тэриллбит комиссиялар бары шахтерскай оройуонкарга ыһыппыт үлэлэрин түмүгэр холбоһуктаах докумуоннар сөннөһүлээн ыһыһыллыбыттарын, олорго сорохторо чугастаабы кэмкэ атыттар — ырытыи, диригиник үөртэти көрүү кэиниттэн быһаарары эрэйэр болпуруостар сырдатыллыбыттарын туһу-

нан информациялаата.

Бийиги аһара ыарахан кризистэн тахсабыт дээн бэллээтэ М. С. Горбачев. Бу уларыта тутуу түөрт сылыгар биһиз саамай ыарахан боруобалаһынынан буолла.

Үсүс депутаттар бэйэлэрин этинилэригэр шахтердар туруорууларын кырдыктаахтарынан уонна оруннаахтарынан ааган, өйөөгүлэр. Забастовкалар салайыи административнай — хамаандааһыи системата кризистэ киирбитин, ону суох оторууга Верховнай Совет уонна дөйду Правительствота сорунуулаахтык ылсыбатахтарыи жөтүүтүнэн буолбуттара бэллээтэнэ.

Олохтоох советскай, партиянай салайааччылар үлэлэ сытыи критикага төрдөһүннэ. Олохтоох Советтарга быһыбары бу сылга ыһтар наадатын туһунан санаа эгиллэнэ. Бу быһыбарлары тургэниик ыһтыи би-

литин баар былаас олохтоох органнарыгар үгүс өртүгэр итээл сүтүүтүн чөлүгэр түһэриин сөбүн үгүс тил этээччилэр тоһоһолоон бэллээттилэр.

Депутаттар забастовкалары дөйдуга бөрүкүтэ суох быһыи-майгы үөскээбитин кутталлаах симптомнарынан сыаналаатылар. Ол үгүс өртүгэр ыһтылар реформалар ситэтэ суохтарынан, тийэээр тизирдиллээтэринэн быһаарыллар. Верховнай Совет экономической уларыта тутууларга уонна экономической реформа сокуоннарын ырытан оторууга болломтогун түмэригэр сүбэлээнэ.

М. С. Горбачев мөккүөрү түмүктүү дөйду чохтоох бассейннарыгар үөскээбит быһыи-майгы биллэнигэ барыбытын долгутар, ол эрэри хайыи-үйэ уларыиан, буолан баран төрдүтэн уларыиан эрэр дээн бэллээтэ.

ССРС Верховнай Советын Председателэ бастагы учураат ССРС-ка бас биллэ, сир уонна сирин туһаныи, аренда уонна аренднай сыһыаннаһылар, ССРС-ка нолуок биир систематыи, региональной хозрасчет, о. д. а. тустарынан сокуоннары бэллэниир наадатын туһунан эттэ. Экономическай уонна политическай реформалары иһитин дээн хаамтарыиа кэмкэ суолу, дээтэ М. С. Горбачев, профсоюзтар, үлэ коллективтарыгар мөккүөрдэри быһаарар сокуоннар аһахтара.

От ыйын 24 күнүгэр буолбут сессия кизээни мунньагар ССРС Верховнай Советын Президиумун бйаахтарыи бигэрэтии болпурууи дүүллээх сөбөлөннө. Бу болпуруоска дакылааты ССРС Верховнай Советын Председателии бастагы солбуйааччы А. И. Лукьянов өтөрдө. ССРС Верховнай Советын сессията үлэтин салгыыр.

Самаан сайын биэрэр быһагыи сомсууга дэон буттүүкүн көбөр кыттан мөй оттуур ыһдыаастар совхозтар кыракий бөһүлээтэрин, фермаларын ахсын бааллар. Олортон биридээтэринэн «Мугудай» совхоз Маралайытааһыи отделиениетыгар Анна Николаевна Захарова буолар. Кини ыраах үөртэ, үлэлии сыйдыар оһолоро кэллээтэринэн көмөлөһүүннэрэн

малдыи оттуур үгэстээх. Быһыл Омскайга үөртэнэр уола Андрейдыиан Хаар Балазанга оттоон эрэллэр. Онно Якутскайга үлэлиир кыһаа Феня уопускаытар нөмөлөһө кэллэ. Быһыл от үүнүүтэ үчүгэй.

Симмонка: Анна Николаевна уолунаач Андрейдыиан от бугулуу сыйдыаларын көрөсүт.

П. Окенешников фотота.

ЫАННЫЫК ФЕРМАЛАРЫГАР

(ОТ ЫАЫН 24 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН)

Бастагы колонкаба — күннээби валовой шам, иһикска — государствога туттарыллар үүт күннээби былаана, үһүскэ — ол туолуута (центнеринэн), төрдүскэ — биир ыанар ынахтан төһө үүт ыһыллыбыта (килограммынан):

Карл Маркс	52,4	42,3	47,9	10,8
Субуруускай	62,4	67,8	60	10,6
Хатылы	29,2	32,3	28,3	10,3
Болтоно	33,2	35,5	31,7	10,9
Эрилик Эристини	128,3	125,8	115,7	9,5
Холтоһо	33,1	33,2	30,3	9,5
Хадаар	31,1	29,4	26,5	9,3
Хайахсыт	27,5	30,6	24,2	9,2
Чакыр	36,6	32,6	34,7	10,1
«Чуралчыи»	90,8	93,1	88	10,1
Сыланг	32	40	31,6	9,1
Килээки	29	21,7	27	13,1
Арыылаах	22	20	21,6	10
Түөй	7,8	11,4	7,8	7,5
«Миндабаайыи»	79	72,3	71,3	10
Болугур	42,5	38,8	37,7	10
Соловьев	30,2	26,1	28,4	10
Хайыах	6,3	7,4	5,2	7,4
«Мугудай»	88,4	89,1	79,5	8,8
Маралайы	26	24,2	24,6	8,6
Чыаппара	23	24,2	21,4	7,1
Толон	18,4	19,4	15,1	10,9
Төлөй	21	21,3	18,4	9,7
Оройуон үрдүнэн	504,3	490,4	462,4	9,8
1988 с.	448	—	398	8,0

Ааспыт снл туһааннаах кэмн кытта тэһээн көрдөхкө, үүт валовой шамын 53,3 центнеринэн үрдүк. Бианар ынаах аһсаана ааспыт снлларга 135 тоһонон аһыаата. Биир фураажнай ынахтан үүт шамын 0,9 кг, оттон бианар ынахтан 1,8 кг үрдээтэ. Ити, биллэн турар, дыйл үчүгэйинэн быһаарыллар. Оройуон бары халыаһыиыбалара Килээки отделиениетын күрдүк биир ыанар ынахтан күннэ 13,1 кг ыһыллара буоллар, оройуон үрдүнэн үүт валовой шам 660 центнергэ тийэ үрдүө этэ.

Үүтү государствога туттарыи ааспыт снлы кытта тэһэстээхкэ 64,4 центнеринэн үрдүк эрээри, күннээби графикаан 28 центнеринэн аһыаах. Онон үүтү государствога туттарыи от ыйынааһы былаана тохтор кутталлаах. Онноосор «Миндабаайыи» совхоз килээки кэмкэ үүтү соботуопкалааһыиыиа үлэтин мөлтөттө.

Быйылгы күрдүк маччирээтээх сайынга үүт сыата 3,713 эрэ тэһэнэр. Ити стандарт көрдөбүлүттэн 0,087 намыһах. Сыланг отделиениетын үүтүн сыата 4-кэ тэһэһэн 1,6 центнери эһи аахтарда. Оройуон үрдүнэн үүт сыата 3,8 бырыһыанга тизирдиллээ буоллар, үүтү государствога туттарыи 10,8 центнеринэн эһиляэ этэ. Онон үүт хааныиыианнай көрдөрүүларын тупсарыиыа элбэх үлэ күүтэр.

Сыл алта ыйын түмүгүнэн үүтү государствога туттарыи 2462 центнер нээстээхпит. Мантан хаалбыт сайынгы ыйдарга күннэ 500 центнер үүтү государствога туттардаһыиыиа эрэ сыллааһы былааны толорор кыахтанмыбыт. Оттон биллэи сыллааһыиыи аһарыи соруга кэлсэтиигэ туруохтаах эбээт.

Үүтүтэһиһээх үтүө сайын иһи ыйа бүтээн эттэ. Сотору кэмнэн атырдыах ыйыгар үктэһиһиһи. Онон үүтү аһи дэлэтии эһи дьаһалларыи утатыппааха ыһаааа.

Р. СОФРОНОВА,
ОАПХ диспетчерэ, зоотехник.

Пресс-кии иһитиннэрэр

КҮӨХ БЫАН КҮРЭБЭР

ОТ ЫАЫН 25 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН ОРОЙУОН ҮРДҮНЭН БАРЫТА 7033,5 ТОННА ОТ КЭБИИЛЛЭН БУ КЭМНЭ ТИЗЭДИЛЛИБИТ ГРАФИК 82,5 БЫРЫШЫАН ТОЛОРУЛУН. СЕЗОННААҔЫ ГРАФИГЫ «МЫНДАБААЙЫ» УОННА КАРЛ МАРКС ААТЫНАН СОВХОЗТАР ТУТУНАН ИҢЭЛЛЭР. ОЛ ЭРЭЭРИ 63 ЗВЕНО ГРАФИКА КИИРЭ ИЛИКТЭР. ОЛ ИҢИГЭР 20-ТЭ БУ КЭМНЭ СИТИИЭХТЭЭХТЭРИН АҔАРЫН ДА ЫЛБАТЫЛАР.

Ааспыт кизээлээ «Мындабаайыи» совхоз отчуттара тэһииннэрии өссө эбэн биэрдилар. Бастаан утаа хаалан испит соловьевтар кэллэн элбэх оту кэбистилэр. Онон совхоз үүнэн иһэр былааныи балтараа бүктэн ордугунан аһаран иһэр. Бу халыаһыиыиба звеноларыиан саамай бастыннарыи холобурдуур буоллааха, графикаларыи Н. И. Николаевтаах иһи ынар бүктэн ордугунан, Е. Е. Герасимовтаах, Д. М. Сидоровтаах уонна С. В. Федоровтаах иһи бүктэн ордугунан, Н. Д. Поповтаах иһи бук толорон иһэллэр. Кизээлэ аһара өртүгэр графика киирбит «Мугудай» совхоз быстаах ардыаха тэһэрэн кэбистини бытаарга үүнэн иһэр былаанымтан 26,4 бырыһыан хаалла. Оттон эһиэ бу халыаһыиыиба күрдүк ааспыт кизээлээ графика киирбит Карл Маркс аатынан совхоз үлэ тэһиин олус наамталлаа. Атын совхозтар графиги толорон иһиллэрэ манньк: Эрилик Эристини — 46,4 быры-

һыан, Субуруускай — 83,3, «Чуралчыи» — 53,3 бырыһыан. Оттон отделиениеларыиан от ыйын 25 күннээбинэн оттоһун хаамыиыта манньк буолла (бастагы колонкаба — төһөнү кэбиститтэрэ тоһонон, иһикска — графиги холоруу бырыһыан):

Хатылы	445	89,0
Болтоно	338	77,6
Одьулуун	763	103,8
Холтоһо	253	44,0
Хадаар	229	42,4
Хайахсыт	313	60,4
Чакыр	205	40,0
Сыланг	240	43,6
Килээки	284	54,0
Арыылаах	230	65,7
Түөй	110	55,0
Болугур	1325	132,7
Соловьев	909	132,2
Хайыах	145	193,3
Маралайы	290	57,7
Чыаппара	300	66,6
Толон	267	79,7
Төлөй	323	103,3

Күн-дыйл аһабыт күрдүк туран биэрлэ. Ол эрэри сорох звенолар итии көдүүстээхтик туһамматтылар. Ходуһаа техника сааханналар, аһаһанар түбэлтэлэрэ төхө туруллар. Оттон

илиинэн оттоһун тэһиэ үчүгэй дээн этэр кыах эһиэ суох. Совхоз ааһыи оттоммоко сытар илии сирэ олус кизэн. Үрээтэр ууларга түстээтин уолбалаар отторун хомуйууга эһи күүс туруоруллара наада. Онон техниканан оттоочулар маршруттаах сирдэрин төһө кыалларынан тургэниик бүтэрэр соругу туруорууохтаахтар.

Оттоһунга ордух улахан бытаарыиыи «Чуралчыи», Эрилик Эристини аатынан совхозтар таһаардылар. Бу күннэргэ звенолар үлэлэрин тэһэниин, киилэрии аахчыиыиыи салгыи тупсарыиыи сэрэ суөһу аһылыиыи бэлэмнээһиигэ сорох эһи дьаһалларыи ыллар наада буолла. Бааһына үүкүүтэ сир ааһыи ситэн эрэр. Ону барыиын киилэстиир уонна бурдуиука аһаан хомуйар кыах баар дуо? Совхозтар директордара итии ааһыиан-суоттанан көрөн баран бу күннэргэ чөлчү дьаһалларыи ылаллара ордуу буолсу.

дөхкө 126 тонна бастыи хаахыиыиыиыаах оту чөлчөттө.

Бу күннэргэ соловьевтар ити тэһииннэрии ыһыиыиыиыи туһугар кыһаналлар.

Д. СОБАКИН,
бригадир.

Күргүөмнээх тэһиилэр

Бу күннэргэ Кыыс Амма Улахан Куттара хочото ситэн-сидигиллэн аһан турар. Ходуһа килбэйэр иһиингэр, арыи хаһыи сабатыгар уралаһар туртаһаһаллар, иһиыл былаах тэһибирии кыһылар, үлэс күүрдэр ыһыиыиыи тыллаах араас лозуннар ыһааһыттар. Бу — Болугур кэһиизиги оту бастын оһооччуларыи «Күүлэй-89» конкурсун кыттыылаахтарыи түһүгэти.

Конкурс сэркии сылларыгар күннэргэ гектартан ордукуу сирин оһсор Иван Харитонович Павлов — Удаарыиыиыи Уйбаан бирииһигэр ыһыиыиыи. Күүлэй састарыиан көрөн түөрт бөлөхкө араарыллан ыһыиыиыи.

Түмүккэ 30-гар диириллэргэ Федор Николаевич Флегонтов, 30-40 састаахтарга Михаил Михайлович Дьячковский, 40-50 састаахтарга Дмитрий Гаврилович Батарин, 50-тан үөһээ састаахтарга Афанасий Петрович Ефимов бастааннар дипломнарыиан наһараадалаһылар, хары чаһыиыиан бириаммизэллэннэр. Ону таһынан биэс аһаалаах бириис оһиһиыиыи.

Саамай эдэр оһоочуу бирииһи Федор Николаевич Флегонтов, ыраас суоллаах кистээх оһоочуу аһаалааһы Михаил Михайлович Дьячковский, ветеран оһоочуу бирииһи Афанасий Петрович Ефимов, кыһыиыиыи га дулууруун иһи Василий Петрович Чичигинеров, кэһиизээх оһоочуу бирииһи Алексей Дмитриевич Ноттосов ыһыллар.

Н. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

ГРАФИКА КИИРДИЛЭР

Иллэрээ күннээби түмүгүнэн Соловьев отделиенига 900 тонна оту кэбистэн графика киирдэ. Ол иһигэр толору механизациялаах Н. Г. Федоров салайааччылаах звено Амма уһуор

үрээтэргэ 269 тонна оттоһо. Бурханайга сыйдыар Н. Д. Поповтаах 200 тонна соботуопкалаатылар. Сылгы сыаһыи үлэһиттэрин С. В. Федоров салайааччылаах көлө-иһи звенога Көб-

Биһиги интернационалистарбыт

ЛЕВ ТОЛСТОЙ УОННА ЧУРАПЧЫ

1978 сыллаахха СГУ доцента биһир дойдутаахыт В. В. Пиннин Якутскайга «Любимый Вас Лев Толстой» кинигэни бичээтэллэбит. Ону Москвааагы университеттэ Бүтэрэн, Чурапчыга кэлэн үлэлэбит өрөс П. Н. Сокольников Лев Толстой кытта сибээһин арха матырыйалларын олобуран сүһүннэн сырдаппыта.

Прокопий Нестерович улуу суруйааччыны кытта хайдах билсэбитин, суруйбутун, кини мэттирэттин хайдах өгөртөбүтүн туһунан докумуоннары аан бастаан Москваа олорон драматург И. Клиорина арзияртан ирдэһэн 1959 сыллаахха булбута уонна 1960-сн кулун тутарыгар «Ученые записки ЯГУ» кинигэ 7-с таһаарытыгар бичээтэллэбит. Чурапчы оскуолатыгар учууталаах сылдьан политэссылнай кэргэн Антонина Алексеевна Маликова (1893—1971 сс.) Иранданы оболоммота. Ира кыһыл кыас эрдэһинэ иһинэн ылдьан үгүөх-тирин буолан, көбөрө өлөн эрдэһинэ, Сокольников өрөс сазалыы эһтээн (үстэ хос-хос өргүтүлүбүт арыһыны иһэрдэн, өһөдөһүн өһкөөн) өлөр өлүүттэн өрүһүбүтэ уһу. Тыһынаах хаалбытыгар махталын кыас кэлэн өрөс архивтарын хасыһан үөрэтэн кини туһунан дьонго кэпсик соруугу туруорулмут. 1961 сыллаахха «Отсвет сияния» дьон пьесаны, кэлэн 1970 сыллаахха «Доктор Сокольников» драматы суруйтаабыта.

Прокопий Нестерович үөрэтин бүтэрэн дойдуту гар кэлэрин сырытааһына, Л. Н. Толстой дьикитигэр Хамованикка ынтыргаран иккитэ ылдыытталыт уонна Саха сиригэр Нюотара төрдүгэр 1897 сыллаахха күлүнүкэ барбыт духобордар кэргэттэрин, оҕолорун Казанатан аҕаларыгар, көһөн барыһыларын арыаллыһыгар көрдөспүт. Уйабас сүрэхтээх луохтуур оһуоха сөбүлэспит, ытык кини тыһын быһа тыһа дуот Көһөн кэлэһиннэри Козлов тимир сүөл станциятыгар (1899 снл, кулун тутар 24 күнэ) көрсөн, онтон быһа арыаллаан Якутскайга бэс ыйыгар аҕалыт. Аара улахан эрэй көрсүбүтүгэр, Толстой музейыгар Сокольников кинигэ аараттан суруйтаабыт суруктара бааллар эбит. Ону таһынан Сокольников Чурапчыттан суруйтаабыт суруктарын Лев Николаевич эмээ уура сылдьыт. Онтон 8 сурук өрдүбүт. 1899 снл ыам ыйын 7 күнүкэ суругар Лев Николаевич: «Стрелкованан ыппыт суругун иһин эйиэхэ олутун махтанабын. Эи духобордарга өкөрбүт бары көмүгү иһин өстө махтанам ээ да, манньк дьылааһа хос-хос махтанар иһийиһэй буолуо динбин. Эйигин истинник галтабыт Лев Толстой» дьикит. Онтон 1900 снл алтынны 5 күнүгэр: «Эйигин олус моһууарым иһин бырастын гын. Мин эи үтө быһыһыҥ-майгыҥ билэбин, ол иһин эрэ-

нэи туран эрдэхтик суруйабын. Иакыҥ дьордуу ыга тутабан. Эйигин таптыһар Лев Толстой». Махтанар, эрэнэр дойдордуу кинитинэн ааһар, таптыһар Лев Толстой. Хайдахтаах үчүгэйи аан дойду биһир сүдүгөһэй саха кинитигэр итинник улахан изийилээһэ! Лев Толстой Чурапчыга ыппыт суруктара, хомойоох иһин, суохтар.

Лев Толстой 60-ча снл таптааах Яснай Полянагыгар өлөрбүтэ, манна 200 кэриҥэ, ол иһигэр «Сэрин уонна эйэ», «Анна Каренина», «Тилин» курдук сүдү айымньыларын суруйбута. Яснай Полянага И. Е. Репин, В. Г. Короленко, А. П. Чехов, В. В. Степанов курдук кини аймах үтө представителлэрэ сылдьаллара. Лев Толстой 35 араас өмүк тыһынан суруллубут 23000 кинигэлээх баай библиотеканын бүрийэллэрэ (Толстой бэйэтэ 13 өмүк тыһын билээрэ дьикит). Дьэ итинник кэрэ-бэлэс дьыһа биһиги киниби күндү ылдыт буолбута. 1902 сыллаахха П. Н. Сокольников уоппукатыгар собуруу барыта уонна атырдыах ыйын 23 күнүгэр Яснай Полянага киниби. Ахтыспыт дьон кини күн атах тэлэс олорон сэлэргэспиттэрэ, Лев Толстой Саха сирин, дьонун олохторун, дьаһахтарын, култураларын, айылҕаларын, о. д. а. ыйыталаһыта. Нонку күнүгэр сэдэ тахсан кириэһилээбэ өлөөһүннөн олорон хаартыһын «До-

рогону Прокопий Нестерович Сокольникову—на добрую память от Льва Толстого» дьикит иһин баттаан бэлэһтээбитэ.

1908 сыллаахха Саха сирэ, бобуу баарын үрдүнэн, Л. Н. Толстой 80 сааһа туолуутун кижик бэлэһтээбитэ. «Саха олоһо» хаһыат атырдыах ыйын 3 күнүкэһи күөмэрэ олоһу кинигэ аһаһа. Онтон ити ый 28 күнүгэр хаһыат 54-с күнүкэһи «Нуучча Толстой хаһан эрэ Саха Толстойа буолуо, онно тийиһэ» дьикит сурук бичээтэллэбит. Ол аатырын П. Н. Сокольников буолуо дьикит.

1910 сыллаахха сатынны 7 күнүгэр Л. Н. Толстой маҕдан өлбүтэ. Ылар сурах Россия прогрессивнай өйдөөх санаалаах дьонун аймаабыта, кини кэргэнигэр 2500 кутурбаны үлэстэр телеграмма тийибит. Сатынны 17 күнүгэр П. Н. Сокольников, Д. И. Бартев уонна Бызова Чурапчыга траурнай митинг тэрийбиттэрэ. Ону сүбэлэһэн манньк ис хоһоонноох телеграмманы ыппыттар: «Түгүстэх кутугу сиргэ өлөрөр буоламмыт, Лев Николаевич өлбүтүн туһунан хойугаан иһиттибит. Эйиги уонна Эйиги аймахтар бары аһыгыт куртуйуугут мунура суох дьиргии эппитинэн-хаһыһынан сэрэйэбит, биһэбит. Ол эрэри өйдөө: аан дойду бүтүнүтэ, сир үрдүгэр баар араас тыллаах барыта эйиги сүгүкүтүн үлэстэр. Биһиги эмээ, тым-

ны дойдутаах кыраһый баһулаах олохтоохторо, сахалар уонна нууччалар, кутугу бар тайга уонна хээр даах куйаар түгүстээн Эйиэхэ уонна биһиги улуу өлөбүт, учууталбыт, дойдорбут—Бүтүн Россия кизин туттар уонна таптыһар уола умнуллубат Лев Николаевич Толстой кэрэһин уонна сирдик аатын күндүтүк санаачыларга барыларын бэйэбит дьикит кутурбаммын ытабыт. Ол эрэри улуу талааныгар үөскэтэр дьобурдаах нуучча нацията өлүө-сүтүө суога дьикит уонна күндү Лев Николаевич албан аата история кибиннэригэр бөдөн букубалаарынан хайаан да бэлэһтээн суруллуога дьикит, ону тэҥэ тийэх дьикиттэн улуу нацияларга тийэх үтүө күлүөнэлэр сүрэхтэригэр кини аатын сылаас уотун ордо өр илдьэ сылдьахтара дьикит санаан бэйэбитин уоскутубыт, ол эбэтэр кини уус тыһын дьикиттэ, көһө-сүдүргүтэ, истинтэн истинтэ иһтэһинэ дохсун сүүрүкүтү кутулан тахсар суруйуутун күүһэ дьикиттэ да, гөһчэ да тийэр, толору өйдөөһөр. Иһин баттаабыттар Лонгиновтар, Шестанотас, Нечаев, Хохлаев, Иванов, Некрасов, Скребыкин, Сокольников, Бызова, Бартев, Мельниковтар, Макаров, Собакин, Игнатев, Местниковтар, Носов, Олесов, Аверьянская, Гомершот, Гохман, Нешматовтар. Бу телеграмманы аан бастаан архивтан булан Калининнаабы пединститут доцента Николай Фролович Муромов Чурапчыга биһиэхэ ыппыт.

та уонна кини баттаабыт дьон кимнээхтэрин туһулаһыта. Оччотообуга баар кырдыаастартан ыйыталаһан сорохторун чуолкайдаабытыт Лонгинов Степанов аҕабыт, Василий Васильевич уонна Федя Шестанотас—кытаанахтар, улуус суруксуттара, Нечаев—почта тоһоно, Некрасов—Иһин аҕабыт уола, Александр Ильич—үөрэхтээх лөһуөһ, тылбаасчыт, лектор, Макаров, Савва Собакин, Игнатев, Местниковтар—үөрэхтээх сахалар, Носов Михаил Михайлович—Чурапчы оскуолатын учуутала, кэлэн Саха АССР үтүөлээх художнига, Олесов—сатыттал, Гомершот Иуда Яковлевич—еврей, сатынны тухары Чурапчыга өлөрбүтэ, революционерка Лия Котенко аҕата. Бу дьон кимнээхтэрин өссө хаһыан биллэххэ баар ээ.

Аһыс уон сылааһыта суруйбуттарын курдук, нуучча Толстойа Саха Толстойа буолла. Кини улуу аата, дьикит, сүдү айымньыларга Саха норуотун күлүөнэттэн күлүөнэ ыччаттарын кутарын тутта, тутар, үтүөһ, үрдүкүгэ угуулар. Нуучча, Саха норуоттарын дойдордуу сибээстэрин, истин сыйыһаннарын бигэ аһылаатыгар биһир бэлэ уурууну ол ыраах 100 сн анараа өртүгэр улуу Л. Н. Толстой өкөрбүтэ. Ол сайдар, чаккир аналаах. Ол эбэтэр норуот күүһэ—дойдордһууга.

Г. ЕФИМОВ,
сэрин, үлэ ветерана.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү кэргэмин, аҕабын, эһэбитин Спартан Григорьевич Слепцовы 50 сааһа туолбутунан истинник эбэрдэлиибит. Киниэхэ өссө таһаарылаах үлэни, үлүн дьоллоох олоһу, ыстаал курдук дойуобуйаны, кэргэттэрин мэлдьэн үөрдэ сылдьарыгар баҕарабыт.

Кэргэмэ, оҕолоро, снэһинэрэ, күтүөтэ.

РЕДАКЦИЯ

ПОЧТАТЫТТАН

Лаабырдар көрсүһүүлэрэ

Чурапчы аҕас кылаастаах оскуолатын 25 үөрэһиччэтэ иккис сөзөмүтүн «Хатынчаан» үлэ-сыйылаах лаабырыгар сынньалабыт. Биһиги 6 төлүөһа отурсуу, помидору үүнэрэбит, ону таһынан хортуоспуй, луук уо, д. а. оһурут астырын иһыһыларын иэрэбүт-хараһабыт, сыһы отторун ыраастыбыт. Соторутааһыта Хонду үрүсүгэр баар «Дружба» пиварскай лаабырга ылдыһтаан кэллибит. Онно биһигини наһаа үчүгэйдик кө-

рүстүлэр. Икки лаабыр оҕолоро саахымакка, дуобакка, остуол тенниһигэр, хапсаҕайга күрэхтэһибит. Саахымакка «Дружба» лаабыр сынньалааччылар аҕардаһы аатырдылар. Онтон биһигиттэн теннискэ Христофор Кривошапкин эрэллээхтик бастаата, дуобакка Ася Местникова, хапсаҕайга Юра Васильев, Валера Осипов кыайы үөрүүтүн биллилэр.

Маша КОРКИНА,
Даша ШАДРИНА,
Лена СИВЦЕВА.

Икки моһол

Совхоз кини бөһүөлэгэ бука, биллгин ким даһаны баһыһы да, пекарнята кырдыһытааһа суога. Хо-де суох олоһор дьикиттэ.

Ладырыһа —Дьабыһа бөһүөлэгэ. Тыһыһыччатан тахса нэһилиһинээх совхоз кини баһыһы урдэ суулан түспүтэ ыраатта. Онуоха, хайдах эрэ буолуохтааһын курдук, ким даһаны кыһаллаһа баара кэстүбүт. Онтон манна совхоз, нэһилик саһааһыччылара, олохтоох баһыһа үлэһиттэрэ, нэһилик Советын 25 депутата бааллар эбээт.

Бүтүн совхоз, нэһилик, 13 №-дээх СПТУ көмөлөөн, ама, биһир саһа баһыһы тулпат буолуохтара дуот!

Учуоттаналлара наада

Сэрин ыар сылларыгар оччотообу кыраһый колхозтар ходоһаларыгар, баһыһаларыгар, фермаларыгар ас-таһас кыраһыйыһын, дохуот кыратын, бириэмэни аһыһааһа үлэһиттэ тыһыл ветераннара хас снл аһын кэһкэбит аһыһаан иһэр. Оччолорго өгөрдэс күүһү таһынан үлэһэн эрэ муһурдаһааһыт, байыһанай мөлүөгү төлүүрүт, аһаһа сурутууларбыт, саһолеттар, таһкалар оһоһулууларыгар үл киллэрэбит, фронтка көмөһө дьикит аһаһаан ити таһас, сыһаһаах маа, ас-үөл хомуйарбыт. Быһаһа, үлэһэ, олоххо активнай позициялаах эһэбит, фронт туһугар дьикит үлэһэри даһаны үмнэрбит.

Ол эдэр-чэһиэн бэйэбит биһиги кырдыһыһыт,

Иһин дьон туһугар кыһамнык суоһуттан аһыһык сыһаһааһа таһыһыт.

Манна пекарняга аһаан дьикит туһулаан турар. Ол эрэри үлэһит суох буолан киллээ аһаһаат. Ону оройуон кинигиттэн аһаһааһына эрэ киллэһтэһит, сорохтор кинэр-тахсар дьонунан ылараллар. Бу оттоһуун үлэһин үлэһигэр Одыулуун олохтоохторо улаһаһык эрэйдэһиллэр. Ону пекарняга үлэһиттэри булан киллэһи өкөртөрөллөрүгэр баҕарабыт.

Д. ДЫДАЕВ.

УССР Черкасский уобалаһын Чигиринскэйдээһи рай уезлын үлэһиттэрэ Союз бары муһунгар олоһооччуларга манньк бородуукталары почтанан ыһар (сыһаһа 1 кг иһин, төлөбүр баһыһыканы тулпат кэһиэ оһоһулар):

- хатырыһыт фрукта (груша, слива, яблоко, абрикос)—1 солк. 70 харчы.
- грейфой эһиһа—4 солк. 35 харчы.
- подсолнечный сизмэтэ—1 солк.
- фасоль—0 солк. 75 харчы.
- зыһыһа мөһтэ—4 солк. 90 харчы.
- сиһиһиһа сыһа—3 солк. 60 харчы.
- чеснок—2 солк. 40 харчы.
- репчатый луук—0 солк. 40 харчы.

Саһаастарга 258230, Украинскэй ССР, Черкасский уобалаһ, Чигирин к., сибээс оройуоннааһы уезла дьикит аһаһааһа сурукта эбэтэр телеграмматта ыһыт. Ону бородуукта аһыт, төһө киллэһаһа мааһыһыт, аһаһыһыттын чуолкаһын суруйут.

ЧИГИРИНСКЭЙДЭЭБИ СИБЭЭС УЗЕЛЫН АДМИНИСТРАЦИЯТА.

ЫБСЛКС Чурапчытааһы райкома УАЗ-469 «Б» маркалаах автомашынага шоферга нааһыт. Оһаһа—133 солк.

Үлэһиэн баһаһаһтар үлэ чаһын бириэмэтигэр кэлэн билэ сыһаһаһыттар. Телефоннаһыт №№-рз 21-193, 21-535, 21-241.

ЫБСЛКС Чурапчытааһы райкома.

Диригтээһи участкаа баһыһыһаһа Пасельскан Зинаида Ильинича аһыттар бэриһиһит 059895 №-дээх больничнай лис сүлүһтүнэн дьикит суоһуһан аһыһаһа.

Чурапчы орто оскуолатынан 1984 с. Оконеһиһа Василь Васильевич аһыттар бэриһиһит В сериялаах 182437 №-дээх ситин-хотуу аттестатта сүлүһтүнэн дьикит суоһуһан аһыһаһа.

Чурапчытааһы очней-звочнай оскуолатынан 1983 сыллаахха Оконеһиһа Василь Васильевич аһыттар бэриһиһит В сериялаах 071232 №-дээх ситин-хотуу аттестатта сүлүһтүнэн дьикит суоһуһан аһыһаһа.

П. СТЕПАНОВ,
үлэ ветерана.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 кав. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

«САГА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов. Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—4157 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапчы, улица Карла Маркса, 26 кав.